

ZARZĄDZENIE

Dnia 19 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Tomczyński

w sprawie adwokata P. M. K.
po rozpoznaniu w Izba Dyscyplinarna na posiedzeniu niejawnym
w dniu 19 listopada 2018 r.,
wniosku obwinionego o wyznaczenie obrońcy z urzędu
postanawia

oddalić wniosek

UZASADNIENIE

W swoim piśmie z 16 listopada 2018 r., obwiniony wystąpił o przyznanie mu obrońcy z urzędu w związku z terminem wyznaczenia rozprawy kasacyjnej. W swoim wniosku nie powołał się na żadne przepisy prawa. Obwiniony podpisał się pod pismem jako radca prawny (doktor), a kasacja dotyczy jego przewinienia popełnionego w czasie wykonywania obowiązków adwokackich. Kasacja obwinionego została przysłana do rozpoznania z uwagi na brzmienie art. 526 § 2 kpk w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z 16 sierpnia 2016 r. sygn. akt SK 2/2015, w którym Trybunał Konstytucyjny uznał sprzeczne z konstytucją ograniczenie możliwości wnoszenia kasacji przez adwokata lub radcę prawnego we własnej sprawie. W obszernym uzasadnieniu Trybunał Konstytucyjny wskazał, że dopuszczenie do

składania kasacji *pro domo sua* jest usprawiedliwione celami wprowadzenia przymusu adwokackiego, a więc:

1. zapewnienia pismom odpowiedniej fachowości (k.9 akapit 4 uzasadnienia);
2. konieczności lepszej ochrony interesów oskarżonego w sformalizowanym postępowaniu kasacyjnym (k. 10 akapit 1 uzasadnienia);
3. odpowiednią wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi do jasnego sporządzenia pisma (k.11 akapit 2 uzasadnienia)

Trybunał Konstytucyjny podkreślił też na stronie 12, akapit 3, że „działanie we własnym imieniu w postępowaniu kasacyjnym nie pozbawia adwokata statusu profesjonalisty przygotowanego do prawidłowego - w aspekcie formalnym i materialnym - sporządzenia, a potem podpisania kasacji. Ewentualne emocjonalne nastawienie do konkretnej sprawy ma charakter zmienny i nie może być traktowane, jako stałe kryterium, które automatycznie umniejsza merytoryczne walory oraz umiejętności profesjonalnego pełnomocnika. Nie można zakładać, że nawet bardzo wyraźne i osobiste zaangażowanie w rozstrzygnięcie danej sprawy wyłącza jednocześnie możliwość profesjonalnego sporządzenia i wniesienia kasacji spełniającej wszystkie wymogi prawne właściwe dla tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia i racjonalnie przedstawiającej stanowisko prawne”.

Powyższa argumentacja oznacza *sine dubio*, że adwokat bądź radca prawny przy występującej w sposób profesjonalny zapewnia realizację podstawowego obowiązku państwa w postępowaniu karnym jakim jest dobro wymiaru sprawiedliwości. Dzieje się tak *lege non distinguente*, czy adwokat bądź radca prawny działa w swoim, czy w cudzym imieniu.

Przechodząc do omówienia przepisów kodeksu postępowania karnego w pierwszym rzędzie należy wskazać, że kpk nie przewiduje regulacji dotyczących wyznaczenia obrońcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

Jedyny przepis dotyczący wyznaczenia obrońcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym to art. 528 kpk odnoszący się do wyznaczenia adwokata lub radcy prawnego w celu sporządzenia kasacji.

Taka formuła przepisu jest głęboko uzasadniona, bowiem po wyznaczeniu adwokata lub radcy prawnego w celu sporządzenia kasacji zostaje w pełni zrealizowany obowiązek zapewnienia stronie właściwej reprezentacji przed sądem. Obwiniony posiada bowiem wystarczającą wiedzę i umiejętności nie tylko do sporządzenia kasacji, ale też do prowadzenia swej własnej obrony.

Oczywiście nie oznacza to wyłączenia korzystania z art. 78 kpk, ale dotyczy to tylko w sytuacji utraty obrony po sporządzeniu kasacji (śmierć, wypowiedzenie pełnomocnika itp.).

Taka sytuacja jednak *ad casum* nie występuje.

Kasacja została złożona prawidłowo, sporządzała ją osoba mająca właściwe wykształcenie i spełniająca wymogi z art. 526 kpk.

Powoływanie się na tym etapie postępowania na zasady ogólne kpk nie znajduje podstaw prawnych.

In fine należy jeszcze wskazać na przepisy o charakterze ponadkrajowym. Zgodnie z art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka istnieje prawo do korzystania z pomocy obrony w celu zapewnienia rzetelnego procesu. Orzecznictwo sądowe Europejskiego Trybunału Praw Człowieka precyzuje treść normatywną art. 6 poprzez koniunktywne wprowadzenie dwóch warunków umożliwiających

korzystanie z (bezpłatnej) pomocy obrony (ETPC z 18 grudnia 2001 r. w sprawie Nr 29692 R.D. vs Polska). Prawnymi warunkami są „brak wystarczających środków na pokrycie kosztów obrony” oraz „dobro wymiaru sprawiedliwości”. W sytuacji gdy obwiniony jest jednocześnie adwokatem nie ma potrzeby przyznawania mu „dodatkowego” de facto obrońcy, dublującego działania obwinionego mającego status profesjonalisty ergo dobro wymiaru sprawiedliwości jest całkowicie chronione sporządzeniem kasacji przez profesjonalistę.

Z tych względów, z braku podstawy prawnej do wyznaczenia obrońcy z urzędu *in concreto* Sąd orzekł ja w sentencji.

SSN Adam Tomczyński